

TieVie – Valtakunnallinen tieto- ja viestintä- tekniikan opetuskäytön koulutus

13.1.2006

Yliopistojen yhteistyöhankeen raportointi 2005

I Yhteystiedot

Merja Ruotsalainen, projektipäällikkö
Oulun yliopisto, Opetuksen kehittämissyksikkö
email: merja.ruotsalainen@oulu.fi, p. 08 - 553 4021, 040 - 720 2269

2 Hankkeen nimi ja toimijat

Nimi: TieVie - Valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön koulutus
Koordinaatioyliopisto: Oulun yliopisto
Verkostossa mukana olevat yliopistot: Helsingin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Teknillinen korkeakoulu ja Turun yliopisto

Toteutettu hanke on palveluhanke.

3 Hankkeen tavoite ja kohderyhmä

Tavoite. TieVie-hankkeen tavoitteena on:

1. Kehittää korkeakouluihin toimijoiden omaa substanssia tukevaa tv:t:n opetuskäytön erityisosaamista ja asiantuntijuutta toteuttamalla valtakunnallista tieto- ja viestintätekniiikan (tv:t) opetuskäytön asiantuntijakoulutusta korkeakoulujen henkilökunnalle (ope.fi III -taso). TieVie-asiantuntijakoulutus (15 op) tukee virtuaaliyliopistoverkoston sekä virtuaaliammattikorkeakouluverkoston kehittämistä kouluttamalla tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön asiantuntijoita yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin sekä niiden virtuaalihankkeisiin.
2. Tukea paikallisten tv:t:n opetuskäytön koulutusten järjestämistä korkeakoulujen opetushenkilökunnalle erilaisin toimenpitein.
3. Edistää tv:t:n opetuskäytön alueen toimijoiden verkostoitumista ja tukea yhteistoimintaa.

Kohderyhmä. TieVie-asiantuntijakoulutus on suunnattu korkeakoulujen henkilökunnalle, jolla on aiempaa koulutusta (esim. TieVie-koulutus, 5 ov) tai kokemusta tai jolla on muuten hankitut perustiedot tieto- ja viestintätekniiikan soveltamisesta opetuksessa. Yliopistojen paikallisen tv:t:n opetuskäytön koulutuksen tuen kohderyhmänä ovat ensisijaisesti yliopistoissa ope.fi II -tason koulutuksesta vastaavat suunnittelijat ja kouluttajat, mutta ko. toimenpiteiden kohderyhmään kuuluu myös yliopistojen opetushenkilökunta. Väliillisesti kohderyhmäksi voidaan katsoa myös opiskelijat, jotka saavat tv:t:n opetuskäytön kehittymisen myötä monipuolisempia ja joustavampia tapoja opiskella.

kannustettu yhteistyöhön ja verkostoitumaan ope.fi II -tason koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Palautteen mukaan työseminaarit ovat olleet eri toimijoille tärkeä tilaisuus tiedon ja kokemusten jakamiseen. TieVie-suunnitteluryhmä on hyödyntänyt työseminaarien tuloksia vuoden 2005 toiminnan suunnittelussa. Vuoden 2005 aikana on järjestetty tvt:n opetuskäytön henkilöstökoulutuksesta ja tuesta yliopistoissa vastaaville toimijoille 2 työseminaarina:

- Tvt:n opetuskäytön henkilöstökoulutus yliopistoissa - työseminaarina II, 22. - 23.3.2005 (4 t, valtakunnallisten virtuaaliyliopistopäivien yhteydessä). Seminaariin osallistui 35 osallistujaa.
- Tvt:n opetuskäytön henkilöstökoulutus yliopistoissa -työseminaarina III, 2.6.2005. Seminaariin osallistui 22 osallistujaa.

- b) **Valtakunnallisten lähiseminaarien asiantuntijaluentojen lähettäminen verkkolähetyksinä ja tekeminen tallenteiksi.** TieVie-asiantuntijakoulutuksen lähiseminaarien asiantuntijaluennot on lähetetty reaaliaikaisena verkossa sekä tehty tallenteiksi myöhempää luentojen seuraamista varten (ks. <http://tievie oulu.fi/vakiinnuttaminen/koulutustapahtumat.htm>). Toimenpiteellä on pyritty palvelemaan paikallisten koulutusten järjestäjiä, jotka ovat voivat halutessaan integroida luentoja oman korkeakoulun koulutuksiinsa. Lisäksi asiantuntijaluentoja on markkinoitu aikaisempina vuosina koulutuksen käyneille osallistujille sekä mm. SVY-portaalin ja IT-pedan sähköpostilistan kautta. Tallennetut luennot helpottavat myös seminaareista poissaolleet tekemään poissaolostaan korvaavuuden.
- c) **Valtakunnallisen koulutusmoduulin tarjoaminen osaksi paikallisia koulutuksia:** Opettaja verkko-opetuksensa laadun kehittäjänä -verkkokurssi (13.3. - 28.4.2006, 2 op). Kurssia on suunniteltu alustavasti työseminaarina III:ssa sekä TieVie-Vopla -työrukkasessa. Kurssin tavoitteena on, että kurssin käytyään osallistujat tunnistavat oman verkko-opetuksensa laatuun vaikuttavia tekijöitä ja pystyvät perustelevaan oman työnsä laatua. Kurssi toteutetaan kokonaan verkossa. TieVien resursseilla verkkokurssille otetaan 100 osallistujaa. Osallistujapaikat jaetaan yliopistokohtaisten kiintiöiden mukaan. Yliopistot voivat halutessaan tuoda kurssille enemmän osallistujia kuin heidän kiintiönsä on, jolloin ko. yliopiston tulee varautua myös antamaan omaa panosta tuutorointiresurssina kurssille. Yliopistot voivat liittää kurssin osaksi omaa paikallista koulutusta ja toimintaa. Kurssi vastaa ope.fi II -tasoa.
- d) **TieVie-koulutusmateriaalin tarjoaminen.** TieVie-hanke on tuottanut vuosien 2001–2004 aikana materiaalia järjestämäänsä TieVie-koulutuksen (5 ov). Vuoden 2005 aikana materiaalit on päivitetty ja linkitetty myös SVY-portaaliin. Materiaalit on tarkoitettu yliopistojen hyödynnettäväksi omissa koulutuksissaan. Lisäksi TieVie-koulutusten tueksi rakennettu TieVie-portaali (<http://www.tievie.fi>) on palvellut edelleenkin paitsi mukana olevia osallistujia, mentoreita, yhteyshenkilöitä ja kouluttajia myös muita tvt:n opetuskäytöstä kiinnostuneita. Osa portaalista on toteutettu www-sivuina, osassa on takanaan Oracle-tietokanta. TieVie-portaali on kaikille avoin lukuun ottamatta osallistujien henkilökohtaisia koulutustuotoksia, osallistujapalautteita ja mentorien päiväkirjoja. Myös kaikki lähiseminaarien materiaalit on dokumentoitu portaaliin.

4.3 Yhteistyö ja tiedon levittäminen

TieVie-hanke on toiminut aktiivisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vuoden 2005 aikana on tehty yhteistyötä Vopla-virtuaaliyliopistohankkeen kanssa verkko-opetuksen laatu- ja kehittämisen kehittämiseksi TieVie-asiantuntijakoulutukseen (15 op) sekä Opettaja verkko-opetuksensa laadun kehittäjänä -verkkokurssin (2 op) suunnittelussa. Yhteisiä suunnittelukokouksia on järjestetty videoneuvottelun välityksellä 4 kpl. Lisäksi pienempi työryhmä, "TieVie-Vopla -työryhmä" on kokoontunut 2 kertaa työstämään koulutukseen liittyviä laatu- ja kehittämismyönteisiä. TieVie- ja Vopla-hankkeet ovat järjestäneet yhteis-

työssä myös Peda-forumin opetuksen kehittämispäivillä (Lappeenranta 16.-17.8.2005) työpajan opettajille aiheesta "Laadun tekijät verkko-oppimisprosessissa". Työpajaan on osallistunut 28 osallistujaa.

Osa TieVie-suunnitteluryhmän jäsenistä kuuluu virtuaaliyliopiston yhteisesti tuotettujen tv-t-koulutuspalveluiden ja tv-t-tukipalveluiden kehittämiseen keskittyvään, yliopistojen edustajista koottuun asianomistajaryhmään (AOR 3), jossa he ovat työskennelleet aktiivisesti. Lisäksi hanke on tehnyt tiivistä yhteistyötä SVYPA:n kanssa.

TieVie-hanketta ja koulutuksia on esitelty vuoden 2005 aikana seuraavissa tapahtumissa:

- Valtakunnalliset virtuaaliyliopistopäivät 22. - 23.2005, posterit.
- Ruotsalainen, M., Tenhula, T. & Vaskuri, P. 2005. TieVie - Nationwide Training in Educational ICT Use for University Staff. Paperi presented in EDEN 2005 Annual Conference in Helsinki 20 - 23 June, 2005.
- Ruotsalainen, M., Tenhula, T. & Airaksinen, P. 2005. Nationwide TieVie Project - Experiences of Training Finnish University Staff in Educational Use of ICT. Paper presented in Online Educa Berlin 11th International Conference on Technology Supported Learning and Training in Berlin Nov 30 - Dec 2, 2005.

5 Kuvaus hankkeen organisoinnista

TieVie-hankkeen koordinaatio on hoidettu Oulun yliopistoista yhden kokopäiväisen koordinaattorin ja yhden osa-aikaisen (3 kk) koulutusassistentin voimin. TieVie-koulutusten suunnittelu ja kehittäminen on tapahtunut yhteistoiminnallisesti TieVie-suunnitteluryhmässä, johon kuuluu yhteensä 12 jäsentä (ks. <http://tievie oulu.fi/yhteystiedot/yhteystiedot.htm>). Vuoden 2005 aikana suunnitteluryhmä on kokoonnut 5 kertaa (yhteensä 9 päivää). Yhteistä suunnittelutyötä on tehty myös video- ja puhelinneuvottelun välityksellä (10 kokousta) sekä sähköpostilistan välityksellä. Sähköpostilistalle kuuluu myös SVYPA:n edustaja. Koulutusten markkinointi ja osallistujien valinta on tapahtunut yliopistoihin rekrytoitujen TieVie-yhteyshenkilöiden kautta (ks. <http://tievie oulu.fi/yhteystiedot/yhteyshenkilot.htm>). Jokaisessa yliopistossa on lisäksi palkattu yliopiston omalla rahoituksella 1 - 2 mentoria, jotka ovat vastanneet paikallisyryhmien mentoriryhmien ohjaamisesta ja osallistujien kehittämishankkeiden tukemisesta (ks. <http://tievie oulu.fi/yhteystiedot/mentorit2005.htm>). TieVie-suunnitteluryhmän jäsenet ovat itse toimineet koulutusten suunnittelijoina, toteuttajina ja kouluttajina, jolloin sitoutuminen tehtyihin päätöksiin on ollut lähes sataprosenttista. Konkreettinen suunnittelu- ja koulutusyhteistyö on vaatinut aitoa jakamista ja yhteistyön kautta on päässyt näkemään toisten yliopistojen toimintatapoja ja hyödyntämään osaamista käytännössä.

6 Kuvaus hankkeen seurannasta ja arvioinnista

TieVie-asiantuntijakoulutuksen kaikista osakokonaisuuksista (lähiseminaarit, verkkojaksot, megakonferenssit) ja koulutuksesta kokonaisuutena kerätään vuosittain yksityiskohtainen osallistujapalaute TieVie-portaaliin. Paikallisyryhmien mentorit ovat keränneet palautetta ohjaustapaamisissa ja arvioineet mentoroinnin onnistumista mentorin päiväkirjassa. Lisäksi TieVie-portaalissa on erillinen palautekanava palautteen antamiseen. TieVie-suunnitteluryhmältä, yhteyshenkilöiltä ja mentoreilta palautetta on saatu yhteisten sähköpostilistojen välityksellä. Lisäksi hankkeen edistymisestä on oltu yhteydessä mm. SVY:n palveluyksikköön sekä OPM:öön. Palautteissa esiin tulleet kehittämideoihin ja toiveisiin on pyritty vastaamaan välittömästi. Lukuvuoden 2004 - 2005 koulutusten rakenteeseen ja sisältöön liittyvä palaute on analysoitu suunnitteluryhmässä keväällä 2005 ja tuloksia on hyödynnetty lukuvuoden 2005 - 2006 koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

TieVie-hankkeen koulutukset ovat tarjonneet SVY:n tavoitteiden mukaisesti ja saadun palautteen perusteella osallistujille

- mahdollisuuden verkostoitua muiden yliopistojen osallistujien kanssa valtakunnallisesti tieteenalojen sisällä ja välillä sekä tilaisuuden tietojen ja kokemusten jakamiseen ja yliopistojen toimintatapojen vertailuun,
- omakohtaisen kokemuksen monimuotoisen koulutuksen kautta opiskelusta verkkoympäristössä,
- tuen suunnitella ja toteuttaa tvt:aa soveltavan, omaan työhön tai työyhteisöön liittyvän kehittämishankkeen koulutuksen kuluessa sekä
- esimerkkejä eri tieteenalojen tvt:aa soveltavista opetuskokeiluista ja yliopistojen kehittämistoimenpiteistä.

Osallistujat ovat olleet pääosin tyytyväisiä sekä koulutuksen sisältöihin että toteutukseen. Keskeisimmät koulutuksen kehittämiskohteet lukuvuodeksi 2005 – 2006 ovat olleet koulutuskokonaisuuden eheyttäminen ja portfolion integrointi koulutukseen.

7 Hankkeen rahoitus ja tuloslaskelma

Rahoitus. Oulun yliopisto on saanut opetusministeriötä TieVie-hankkeen toteuttamiseen ja kohdennettavaksi verkostoyhteistyökumppaneille yhteensä 225 000 €. Lisäksi Ammattikorkeakoulujen osallistujilta on peritty osallistumismaksu 15 op:n TieVie-asiantuntijakoulutuksesta 1575 €/osallistujaa.

Taulukko 1. Yliopistojen laskennallinen omarahoitusosuus TieVie-hankkeessa v. 2005

	SUMMA
Osallistujien matka- ja majoituskustannukset sekä päivärahat koulutusten ajalta (8 työpäivää x 100 osallistujaa)	
- Hotelliyöpymiset	30000
- Päivärahat	20000
- Matkakulut	42200
Osallistujien koulutukseen käyttämä työaika (laskettu opetushenkilökunnan ka palkan mukaan)	916000
Paikkakuntaisten ohjaajien palkkiot, tekninen tuki ja koulutustilat	22000
Hallinnon yleiskustannukset (5%)	11250
Työseminaarit II ja III (osallistujien työaika, matkakulut)	7000
YHTEENSÄ	1048450

Yliopistojen laskennallinen omarahoitusosuuden lisäksi omarahoitusosuuteen kuuluu lisäksi runsaasti TieVie-suunnitteluryhmän jäsenten virkatyötä.

Taulukko 2. TieVie-hankkeen kokonaisrahoitus.

	Summa
Opetusministeriön rahoitusosuus	225000
Yliopistojen omarahoitusosuus	1048450
Ammattikorkeakoulujen osallistujien osallistumismaksut	4725
Hankkeen kokonaisrahoitus yhteensä	1278175

Opetusministeriön TieVie-hankkeelle myöntämä rahoitus (225 000 €) on kohdennettu yhteistyösopuolten kesken taulukon 3 mukaisesti.

Taulukko 3. TieVie-hankkeen OPM:n rahoituksen kohdentuminen yliopistoittain vuonna 2005

	OY	JY	HY	TKK	TY
TieVie-asiantuntijakoulutus (15 op), 100 osallistujaa					
Valtakunnalliset lähiseminaarit	10000	10000	10000		10000
Verkkojaksot	3000	10000	10000		10000
Portfolion integrointi koulutukseen ja toteuttaminen osana Arviointi-verkkopaksoa				10000	
Megakonferenssit		4000	4000	4000	
Juoneryhmien vetäminen	1000	1000	1000	1000	1000
Koordinaatio ja portaali	40000				
Matkakustannukset	3000	3000	3000	3000	3000
Valtakunnallinen tuki paikalliselle tv:n opetusikäytön koulutukselle					
a) Työseminaarien suunnittelu ja toteutus	3000	1000	1000	1000	1000
b) Valtakunnallisten lähiseminaarien luentojen verkkolähetyskset	2500	2500	2500		2500
c) Valtakunnallisen moduulin tuottaminen					
d) TieVie-koulutuksen materiaalin päivitys	2000	2000		2000	2000
Koordinaatio ja portaali	30000				
Matkakustannukset	1000	1000	1000	1000	1000
Yhteensä v. 2005 rahoitus	95500	34500	32500	22000	30500
Siirtymä vuodelta 2004 (v. 2004 koulutusten loppuun saattaminen) ¹	7125,43	15619,3	16833,1	253,26	20976,6
YHTEENSÄ	102625	50119,3	49333,1	22253,3	51476,6

Taulukko 4. Tuloslaskelma vuodelta 2005

Palkat ja palkkiot HY: 27180,02 € JY: 25432,31 € OY: 86868,66 € TKK: 13088,26 € TY: 39902,51 €	yhteensä 192471,76 €
Laitteet, ohjelmistot ja tarvikkeet HY: 19,75 € JY: 1780 € OY: 163,57 € TKK: - TY: 45,6 €	yhteensä 2008,92 €

¹ Vuonna 2004 alkaneet koulutukset päättyivät huhtikuussa 2005. Koulutuksen toteutettiin loppuun vuoden 2004 rahoituksella. Tästä syystä osa rahoituksesta siirtyi vuodelle 2005.

Ostopalvelut HY: 1482 € JY: 1295 € OY: 4642,87 € TKK: - TY: 450 €	yhteensä 7869,87 €
Matkakustannukset HY: 5415,15 € JY: 2022 € OY: 9987,01 € TKK: 2603 € TY: 890,55 €	yhteensä 20917,71 €
Yleiskustannukset (hallintoveloitus) HY: - € JY: 2506 € OY: - € TKK: - TY: - €	yhteensä 2506
Muut (mm. koulutustilat, tarjoilut) HY: 1000,85 € JY: 2373 € OY: 751,3 € TKK: 469 € TY: 2097,49 €	yhteensä 6691,64 €
Jäljellä² HY: 14235,36 € JY: 14711 € OY: 212,02 € TKK: 6093 € TY: 8090,46 €	yhteensä 43341,84 €
Yhteensä	yhteensä 275807,74 €

8 Henkilöstökoulutuksen raportointi

Taulukko 5. TieVie-koulutuksissa suoritettavat opintoviikot vuonna 2005

Koulutus	v. 2005 toteutettavat opintoviikot (opintopisteet)/koulutuksen kokonaislaajuus	Osallistujamäärä	Suoritusprosentti (%)	Suoritettavat opintoviikot vuonna 2005 (ov)	Lähiopetuksen osuus (%) (arvio)	Verkkopetuksen osuus (%) (arvio)
TieVie-koulutus 2004 - 2005 (ope.fi II)	1 ov/5 ov	120 ³	67 %	67 ov	30	70

² Vuonna 2005 alkaneet koulutukset päättyvät toukokuussa 2006. Koulutuksen toteutetaan loppuun vuoden 2005 rahoituksella. Tästä syystä osa rahoituksesta on vielä käyttämättä.

TieVie- asiantuntija- koulutus 2004 - 2005 (ope.fi III)	2 ov/10 ov	100³ (+4⁴)	70 %	140 ov	30	70
TieVie- asiantuntija- koulutus 2005 - 2006 (ope.fi III)	7,5 op/15 op (5 ov/10 ov)	100 (+3⁴)	84 % (arvio)	630 op/ n. 420 ov	30	70
Yhteensä		320 (+7⁴)	ka 74 %	627 ov	30	70

³ Luvussa on mukana koulutuksen keskeyttäjiiksi ilmoittautuneet, joita on TieVie-koulutuksen (5ov) aloittaneista 16 % ja TieVie-asiantuntijakoulutuksen aloittaneista 8 %. Keskeyttämisen syynä ovat olleet mm. työsuhteen loppuminen yliopistoon, työpaikan vaihdos tai henkilökohtaiset syyt.

⁴ Ammattikorkeakoulujen osallistujia